

CÍLE

Rozvoj autonomního učení prostřednictvím kombinace hodnocení a sebehodnocení.

Přechod od pozitivistického pojetí portfolia ke konstruktivistickému.

Analýza portfolií studentů.

Aplikace kombinace sumativního a formativního hodnocení.

Odpovědi na otázku „Jak se studenti učí formálně, neformálně a informálně cizí jazyk?“

TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Co je ePortfolio?

Zounek, Sudický (2012) používají termín e-portfolio a definují jej jako „soubor dokumentů a jiných objektů či výsledků učení v elektronické podobě, který má ukázat, čeho student dosáhl nebo co se naučil“. V zahraničí se v současné době klade důraz na poslední část definice shrnuté v termínu „evidence“. V překladu nejlépe odpovídá výraz **doklad** či **svědectví o procesech učení** studenta a běžně užívaný termín dokladové portfolio.

Základní ICT nástroj, který je v této práci používán je systém **Mahara ePortfolio**, který je standardně nabízen jako jeden ze systémů obou univerzit.

Práce s digitálním portfoliem může v mnoha oborech vzdělávání v dlouhodobém hledisku přispět k vyšší zaměstnatelnosti absolventů VŠ a také k prezentaci práce samotné vzdělávací instituce. V krátkodobém hledisku lze nasazením ePortfolia podporovat rozvoj dovedností potřebných pro 21. století, jako jsou sebereflexe, sebehodnocení, stanovování cílů a dokládání procesů a výstupů učení samotnými studenty, v neposlední řadě přispívá práce s ePortfolii a s dalšími elektronickými zdroji, které tvoří samotné portfolio, k rozvoji ICT gramotnosti.

Pozitivistický přístup

Doposud běžně využíváno ve výuce AJ na Upa.

Pozitivistické portfolio, v našem kontextu též nazývané „dokladové portfolio“, má za poslání hodnocení výstupů učení, které jsou definovány z vnějšku. „Pozitivismus předpokládá, že význam je neměnný napříč uživateli, kontexty, i co do účelu ... portfolio tedy funguje jako nádoba, která obsahuje příklady práce studentů a lze z ní usuzovat, co a jak se studenti naučili.“ Paulson & Paulson (1996)

Konstruktivistický přístup

Nově aplikovaný přístup v rámci výzkumu.

Konstruktivistické portfolio, které lze také nazvat portfoliem profesním. Podle metodiky pro učitele vydané NIDV (2015), se jedná na rozdíl od pozitivistického pojetí portfolia, o učební prostředí, ve kterém studenti sami význam vytvářejí, jsou jeho nositelem. Lze tedy předpokládat, že se význam mění podle jeho tvůrců, v čase a podle jeho účelu. Jak uvádějí Barrett (2005, 2007) a Paulson&Paulson (1996), představuje konstruktivistické portfolio proces, záznam procesu učení a slouží k posouzení pokroku v osobních výsledcích při dosahování externě definovaných obecných dovedností.

Autonomní učení

Holec (1981) definuje pojem **autonomie** jako samostatné učení, během něhož jsou fáze stanovování cílů učení, postup a hodnocení učení v rukou samotných studentů. V tomto duchu je podstata autonomie naplňována i v tomto výzkumu.

Stanovování cílů

Z dosavadních výstupů výzkumu vyplývá, že fáze stanovování a revize cílů je objektivně i formou zpětné vazby hodnocena jako nejobtížnější fáze celého výukového cyklu. Vyžadovala tedy v rámci konstrukčního výzkumu důkladnou facilitaci.

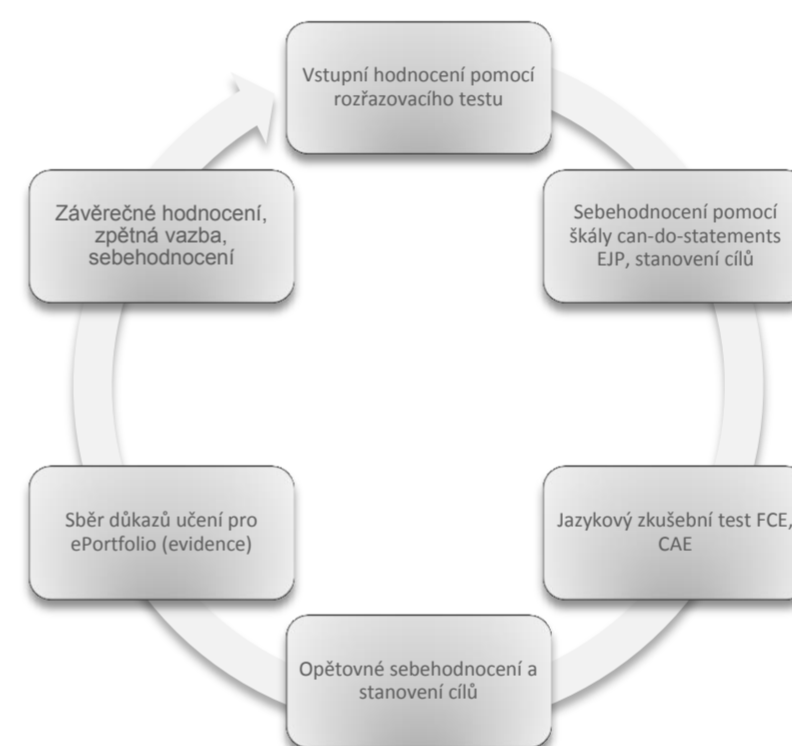

Zdroj:
www.edutopia.org

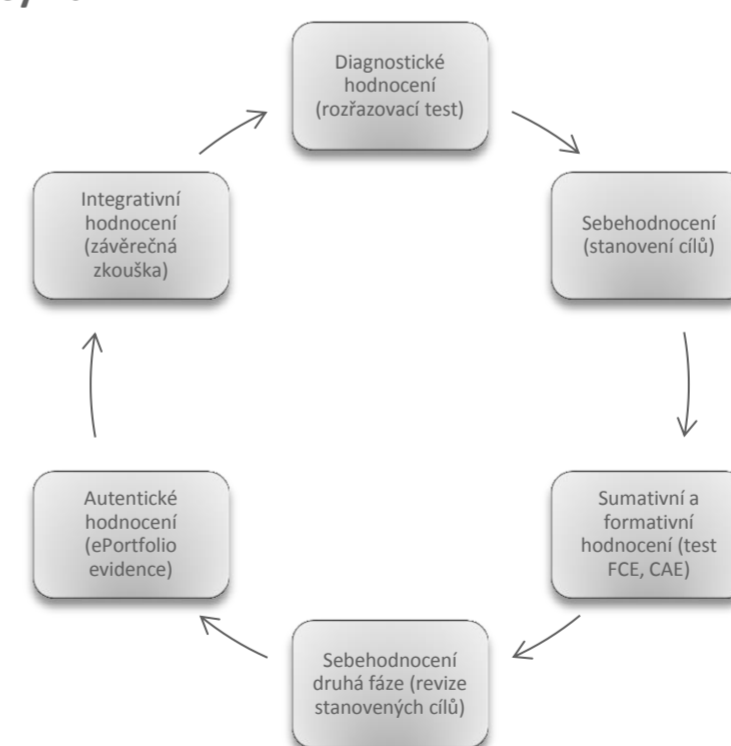
METODOLOGIE

Ve výzkumu je uplatňován tzv. konstrukční výzkum výuky jazyka na VŠ. Byl proveden pilotní výzkum na Jazykovém centru Univerzity Pardubice, na němž participovali 3 vyučující odborného anglického jazyka a 48 studentů bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů. Pilotní studie proběhla v období jednoho semestru, pro který byl cyklus navržen, od února 2016 do července 2016. Opakovaně pak v roce 2016/17.

Navržený model výuky

Typy hodnocení v průběhu výukového cyklu

Výstupy primární analýzy ePortfolií studentů

- Nejobtížnější a klíčová je fáze stanovování cílů
- Korelace mezi stanovenými cíli, jednotlivými jazykovými dovednostmi a předloženými důkazy učení
- Zvýšený podíl autonomního učení, které vyučující může sledovat
- Vysoká četnost různých převážně online zdrojů učení v ePortfoliích studentů

ZÁVĚRY

Výukový cyklus navržený se záměrem rozvoje autonomie učení se cizímu jazyku u nefilologických studentů VŠ prostřednictvím fází sebehodnocení, stanovování cílů a předložení důkazů výstupů a procesů učení formou ePortfolia byl úspěšně opilotován a byly identifikovány problematické fáze cyklu. V další fázi budou analyzována samotná portfolia studentů se zaměřením na jeho nejobtížnější fáze. Cyklus bude opakován a podpořen dalšími nástroji pro facilitaci autonomního učení, které jsou výsledkem de-briefing setkání participujících vyučujících v závěru pilotáže.

BIBLIOGRAFIE

- Arnseth, H. C., Erstad, O., Juhaňák L., Zounek, J. (2016) Pedagogika a nové výzvy výzkumu ICT: Role digitálních technologií v každodenním životě a učení mládeže. Studia Paedagogica, 87-110.
- Barrett, H. C. (2007). Researching Electronic Portfolios and Learner Engagement: The REFLECT Initiative. Journal of Adolescent & Adult Literacy, 50 (6), 436–449.
- Benson, P. (2007). Autonomy in language teaching and learning. Language teaching, 40(01), 21-40.
- Benson, P. (2013). Teaching and Researching Autonomy. New York: Routledge 170–172.
- Bohuslavová, L. & kol. (2007). Evropské jazykové portfolio: Klett.
- Holec, H. (1981). Autonomy and Foreign Language Learning. Oxford: Pergamon.
- Jisc (2008). Effective Practice with e-Portfolios, 9.
- Paulson, F. L., & Paulson, P. R. (1994). Assessing Portfolios Using the Constructivist Paradigm. In Fogarty, R. (ed.) (1996) Student Portfolios. Palatine: IRI Skylight Training & Publishing, 8-9.
- Scott, G. Transforming graduate capabilities & achievement standards for a sustainable future. May 2016. flipcurric.edu.au
- Zounek, J. a Sudický, P. E-learning: učení (se) s online technologiemi. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 248 s. ISBN 978-80-7357-903-6.